

УДК 7.05:687.016

ОРНАМЕНТАЛЬНИЙ ДЕКОР І ТЕКСТОВІ КОМПОЗИЦІЇ В СУЧАСНОМУ ДИЗАЙНІ

ЧИСТЯКОВА Дарина, БАКЛАНОВ Єгор,
КРОТОВА Тетяна

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
baklanovegor9@gmail.com

Дослідження присвячене актуальній тенденції в декорванні сучасного одягу засобами поєднання орнаментального декору з текстовими композиціями. На прикладі вишитої жіночої сорочки української компанії Etnodim проаналізовано композиційне вирішення декору вишивкою, основу якого складають рослинні мотиви у поєднанні з цитатами з української пісні «Взяв би я бандуру». Наголошено, що даний спосіб декорування можна вважати засобом передавання цінностей суспільству.

Ключові слова: *дизайн одягу, декорування, орнамент, текстова композиція.*

ВСТУП

Достатньо яскраво вираженою є тенденція зростання популярності одягу з національними елементами декору і символікою. На особливу увагу заслуговують пошуки українських дизайнерів щодо включення в декор костюма текстових композицій у вигляді повідомлень, цитат і навіть уривків поезії. У такий спосіб кожне дизайнерське вирішення передає певне повідомлення та має певний вплив на споживацьку аудиторію. Дизайнерський виріб, окрім основної функції, за допомогою тексту, включеного в одяг, виконує комунікативну функцію впливу на суспільство через образ, словесний меседж або повідомлення.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є аналіз рішень декорування одягу із включенням текстових композицій у вигляді цитат і повідомлень.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Український бренд Etnodim понад 15 років спеціалізується на виготовленні одягу з національними мотивами. Засновник бренду Андрій Черуха наголошує на значенні символіки та змісту у виробі: «Ми спершу думаємо над концепцією та орнаментом – цей етап схожий зі створенням картини чи написанням пісні, адже першочергово в неї потрібно закласти сенс. Так само і з вишиванками. У нас є окрема креативна команда – з дизайнерами, фольклористами, артменеджерами, які проводять власне дослідження» [3].

На рис.1 представлено вишиту жіночу сорочку силуету *oversize* з рукавом реглан; вона має V-подібний виріз з відкладним коміром, довгий рукав із трьома складками на верхній частині, зібраний на резинку, застібку по центру на 6 ґудзиків. Тканина – льон; машинна вишивка, техніки виконання – гладь, вирізування, нитки – бавовна [1].

Рис.1. Etnodim. Вишиванка жіноча з комірцем «Bandura». Льон; машинна вишивка; техніки виконання – гладь, вирізування. Київ, 2024 [1]

Включення текстових композицій в оздобленні рукавів пов'язано з тим, що вишиванка присвячена національному інструменту – бандурі. «Ідею створення вишиванки запропонувала співачка та бандуристка Марина Круть. Основний елемент вишиванки ми взяли з Вересаєвської кобзи, це характерне різьблення у вигляді квітки, що називається «голосник». На сорочці зображений текст з української пісні «Взяв би я бандуру» [1]. На сторінці офіційного сайту компанії викладено історію відомої пісні: «Антоніна Литвин – громадська діячка, фольклористка та поетка розповідала історію цієї пісні та згадувала, що оригінал тексту – це історія про козака, у якого татари вкрали дівчину: «А я тут лишився круглим сиротою». Намагаючись її визволити, він втратив зір у полоні. Текст про важку долю з часом було змінено, але оригінал зберігся. Слепий козак повертається додому й аби жити, він вчиться грати на бандурі: «Взяв би я бандуру та й зажав, що знав, через ту дівчину

бандуристом став» [1], – саме ця цитата поєднана з орнаментальними елементами у декоруванні рукавів.

ВИСНОВКИ

Серед розмаїття засобів декорування сучасного одягу особливе місце займають рішення із включенням текстових повідомлень в оздоблення одягу. Текстовий елемент або повідомлення в костюмі носія завжди приваблює увагу оточення. На прикладі жіночої сорочки бренду Etnodim з'ясовано, що текстовий елемент – цитата з української пісні «Взяв би я бандуру»; вишита сорочка виявилась тим засобом, за допомогою якого компанія-виробник доносить до споживачької аудиторії одну зі сторінок української культури. Отже, орнаментальний декор у поєднанні з текстовими композиціями наділяють одяг комунікативною функцією та сприяють трансляції цінностей історії та культури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вишиванка з бежевого льону та комірцем Bandura. URL: <https://etnodim.ua/zhinkam/ua-zhinochi-vshivanki/vyshyvanka-bandura#characteristics>
2. Пашкевич К., Лю Ц. Декоративне оздоблення в дизайні одягу XX – XXI століття: моногр. Київ: КНУТД, 2023. 200 с.
3. Данилюк Д. Як розвивався бренд вишиванок Etnodim. Розмова із засновником Андрієм Черухою. URL: <https://bazilik.media/iak-rozvyvavsia-brend-vyshyvanok-etnodim-rozмова-iz-zasnovnykom-andriiem-cherukhoiu/>
4. Дизайн одягу в полікультурному просторі : монографія / М. В. Колосніченко, К. Л. Пашкевич, Т. Ф. Кротова та ін. Київ : КНУТД, 2020. 268 с.

CHISTYAKOVA D., BAKLANOV Y., KROTOVA T.

ORNAMENTAL DECOR AND TEXT COMPOSITIONS IN MODERN DESIGN

The study is devoted to the current trend in decorating modern clothing by combining ornamental decor with textual compositions. Using the example of an embroidered women's shirt by the Ukrainian company Etnodim, the article analyses the compositional solution of embroidery decor, which is based on floral motifs in combination with quotes from the Ukrainian song "I would take a bandura". It is emphasised that this method of decoration can be considered a means of transmitting values to society.

Keywords: *clothing design, decoration, ornament, text composition.*